

Pohjois-Kymenlaaksossa sijaitsevan

Verlan seudun kyläsuunnitelma 2017

Valokuvakisa v. 2016 tuotantoa, kuva Helena Keskitalo

Verlanseudun kyläyhdistys ry on tehnyt kyläsuunnitelman vuonna 2005 Bircaterra ky:n tukimateriaalin avulla. Työskentelyä on ohjannut Leena Borg ja hanketta rahoittanut Pohjois-Kymen Kasvu ry. Suunnitelma on päivitetty sen jälkeen joka vuosi.

1. Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Se on kyläläisten oma julkilausuma siitä, missä nyt ollaan ja mihin halutaan mennä, ja se on tehty kyläläisiltä kyläkyselyn ja kyläkokouksien avulla saatujen tietojen perusteella. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa eri toimenpiteiden tarpeellisuudesta ja toteuttamisesta. Lisäksi esimerkiksi EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Kyläsuunnitelma päivitetään vuosittain kyläyhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä, joten kaikki kyläläiset voivat myös jatkossa olla tekemässä sitä – kommentoiminen ja päivittämiseen osallistuminen ei vaadi yhdistyksen jäsenyyttä. Kyläsuunnitelma on luettavissa verkossa Verlan kylän sivuilla <http://www.verlanseutu.fi>. Suunnitelmasta tiedotetaan lisäksi seudun vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille ja muille toimijoille mm. sähköpostilistan kautta.

2. Toteutetut toimenpiteet ja muutokset tilanteessa vuosien 2005-2016 aikana sekä tavoitteet tulevalle:

Vuoden 2010 alusta Kouvolan kunta <http://kouvola.fi> on käsittänyt entiset Jaala, Valkealan, Kouvolan, Kuusankosken, Anjalankosken ja Elimäen kunnat. Verlan seudun kannalta tämä tarkoittaa, että kahden kunnan sijasta aluetta hallinnoi vain yksi kunta, joka huolehtii kunnallistekniikasta, johon myös Verlan seudun edustaja osallistuu

Uudessa suurkunnassa kylätoiminnasta vastaa maaseutupalvelut, <http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolla/maaseutupalvelut.html>. Lisäksi Jaalassa perustettiin oma kotiseutusäätiö <http://jaala.eu/> kehittämään ja turvaamaan entisen Jaalan kunnan alueen toimintaa. Jaalalla, Elimäellä ja Valkealalla on myös yhteinen JEV-säätiö <http://www.jev.fi> maaseudun kehittämistä varten. Verlan seutu toimii edelleen yhteistyössä myös Valkealan Kylät ry:n, Kymenlaakson Kylät ry:n ja Pohjois-Kymen Kasvu ry:n sekä Kouvolan kylien neuvottelukunnan kanssa.

Asuminen ja yhdyskuntatekniikka:

Verlan seudulla toimii tonttiasiamies. Tonttiasiamiehen yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.verlanseutu.fi. Valkealan kylien sivuja <http://valkealankylat.fi/Tonttiasiamiehet.php> ei enää päivitetä omien kotisivujen valmistumisen jälkeen.

Osuuskunta Kymijoen kyläkuitu <http://www.kylakuitu.fi> edistää valokuituverkon luomista alueelle. Tavoitteena on tietoliikenneyhteyksien parantaminen valtion LAAJAKAISTA KAIKILLE 2015 – hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Kyläkuituverkko on osittain asennettu vuoden 2015 loppuun mennessä, niin, että verkko ei ole vielä kytketty koko Verlan alueella toimintaan. Jaalan kotiseutusäätiö avustaa kyläkuidun hankkineita kotitalouksia, 500e vakituisia ja 150e kesäasukkaita.

Verlan kylän keskustassa on tehty vesi- ja viemäritöitä, jotta kiinteistöt voivat helpommin liittyä kunnalliseen verkkoon. Kylälle tarvitaan vielä vesipiste veden hakuun niille talouksille, joilla ei ole kunnallista vettä, hyvää kaivoa tai joiden kaivo kuivuu syksyllä. Mattojenpesupaikka viemärinteineen on myös tarpeen. Nyt lähin mattojenpesupaikka on Jaalan kirkolla. Nämä kaksi on tarkoitus yhdistää samaan paikkaan. Ikävä kyllä Kouvolan kaupunki on ilmoittanut, että sillä ei ole budjetissa mahdollisuutta niin matonpesupaikan kuin vedenottopisteen rakentamiseen. **Kyläyhdistys alkaa etsiä muita mahdollisuuksia niiden toteuttamiseen, esim. hakemalla avustusta Jaalan kotiseutusäätiön tai JEV-säätiön kautta.** Ne eivät kuitenkaan valmistu tulevan kesän tarpeisiin, koska säätiöiden haku on vasta syksyllä.

Pyörylän ja Pahasaaren vesihuoltoa varten on perustettu Lintukymin vesihuolto-osuuskunta <http://lintukyminvesi.nettisivu.org>. Lintukymin vesihuolto-osuuskunta on laajentunut ulottuen lähes koko Verlan alueelle ja siihen on halukkaiden mahdollisuus liittyä. Liittymismahdollisuutta voi kysyä edellä olevasta osoitteesta.

Nisukselaisten halukkuutta liittyä vesiosuuskuntaan on selvitetty ja he eivät ole halukkaita liittymään osuuskuntaan.

Yhdyskuntatekniikan ja asumisen osalta olisi suotavaa, että tievalaistuksen lisääminen ja parantaminen maisemaan sopivalla tavalla sekä vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden tarpeiden huomioiden. Kunta kantaa vastuuta vain Jaalan kirkonkylän puoleisen rannan valaistuksesta Verlassa. Selänpään puolta Verlan kylässä on toistaiseksi hoitanut yksityinen taho eli UPM, joka omistaa suurimman osan rakennuksista sillä puolella. Valaistus onkin nyt laitettu kuntoon Selänpään puolella. Valaistu reitti hyödyttää kaikkia kyläläisiä mm. parempina ulkoilumahdollisuuksina pimeään aikaan.

Veneenlaskupaikkana on käytetty Verlan tehdasmuseon kylän keskustan pysäköintialueen reunassa sijaitsevaa nippu-uittoradan päätä, joka ei kuitenkaan ole virallinen veneenlaskupaikka ja soveltuu sorapohjaisena ja voimakkaan virran takia tehtävään huonosti. KSS kyseisen laskupaikan omistajana ei anna lupaa veneenlaskupaikalle sen vaarallisuuden takia. Veneenlaskupaikan sijaintia on yritetty kyläyhdistyksen toimesta saada aikaiseksi, mutta lupa- ym. menettelyn takia se tulisi liian kalliiksi pelkästään kyläyhdistyksen kustannettavaksi. Kyläyhdistys on ehdottanut, että asia ottaa huolekseen esim. kalastuskunnat tms. taho, joka paikkaa tarvitsee. Kyläyhdistyksen ranta on liian pieni veneenlaskupaikaksi, koska sinne mahdollisesti parkkiin jätetyt autot haittaavat rannan muuta toimintaa, eikä sinne ole mahdollista peruuttaa isolla kuljetuskalustolla. Tien laita ei myöskään sovellu pitempiaikaiseen parkkeeraukseen,

koska tie on kapea ja näkyväisyys huono. Koska mm. palokunnalla on oltava veneenlaskupaikka mahdollista tarvetta varten on ehdotettu, että esim. Verlan osakaskunta (kalastus-) hakisi kaupungilta ja mahdollisesti muilta, (Pohjois-Kymen Kasvu, säätiöt) tahoilta avustusta. Mahdollinen paikka olisi Nisuksen tien varrella lähellä Levonrantaa oleva UPM:n omistuksessa oleva ranta-alue. Sen rakentaminen ei tarvitsisi AVI:n lupaa ja maanomistaja, joka omistaa tien metsän puoleisen maan on antanut luvan parkkipaikan rakentamiseen maalleen.

Verlan kylän asioimislaituri on uusittu kesällä 2014 Kouvolan kaupungilta saadun määrärahan sekä talkootyön avulla. Kyläyhdistys on sitoutunut pitämään laiturin kunnossa ja tekemään tarpeelliset korjaukset vuosittain kaupungin osallistuessa tarpeiden hankintaan.

Tarvetta veneenlaskupaikalle olisi myös, mutta asia ei ole edennyt eteenpäin. Sopiva paikka ja sen rakentamiskustannukset ovat olleet selvittelyn alla. Yhteistyötahoja kaivataan. Matti Hälikkä ja Kari Taskinen alkavat ajaa asiaa eteenpäin.

Verlan osayleiskaavaa ollaan muuttamassa ja laajentamassa

<http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolle/asuminenjaymparisto/yleiskaavoitus/vireil/laolevatyleiskaavat/verlanosayleiskaavamuutos.html>. Kaavauudistus on odottanut lausuntoja sekä aluetta koskevaa rakennussuojelupäätöstä, joka saadaan ilmeisesti vuoden 2014 aikana. Tämän jälkeen asia etenee niin, että uusi kaava valmistuu oletettavasti vuonna 2015. Muutostarpeen taustalla on mm. Kaakkois-Suomen tiepiirin tekemä Verlan tieympäristön kohentamisen tarveselvitys, jossa tutkittiin mm. mahdollisuutta muuttaa tehdasmuseon turistiliikenne kulkemaan kylään Valkealan puolelta ja siirtää pysäköintialue samoin Jaalan puolelta Valkealan puolelle nk. Lipun notkoon. Uudistuksen yhteydessä on huomioitava kylän maisema, asiointiliikenteen tarvitsemat pysäköintitilat, liikenneturvallisuus, veneliikenteen tarpeet sekä kesätorin sijainti.

Seuratalolta UPM:n nk. Lipun notkon pysäköintialueelle on luotu kevyen liikenteen väylä keväällä 2013. Kyläyhdistys järjesti reitin varteen loppukesästä 2013 myös ympäristötaidepolun, mutta väylä on jäänyt ikävän vähäiselle käytölle osin kenties, koska se päättyy kesken eikä johda suoraan Seuratalon sisäänkäynnille. Myös näkyvyys maantieltä väylälle on huono rehevän tienvarsikasvillisuuden takia. Näin se uhkaa kasvaa umpeen. Seuratalon käytön kannalta turvallinen kulkuyhteys pysäköintialueelle olisi kuitenkin erittäin hyvä asia. Pihaan pysäköinti ei pääosin ole sallittua, koska piha-alue toimii rakennuksen pelastustienä. UPM:n onkin huolehtinut tienvarsikasvillisuuden säännöllisestä poistamisesta. Väylä olisi kuitenkin vielä merkittävä paremmin.

Verlan kylä osallistui kesällä 2007 kyselyyn maaseudun turvallisuudesta ja siten seudun turvallisuussuunnitelman kehittämiseen. Maaseudun erityisluonteeseen turvallisuusasioissa (esim. liikenne, hälytysajoneuvojen nopean paikalle tulon edellytykset jne.) tulee kiinnittää erityistä huomiota. Syksyllä 2014 järjestettiin kylän turvallisuusilta, jossa käytiin läpi eri paikoissa sijaitsevat vaaralliset risteykset ym. kohdat. Niistä

mainittakoon kylän keskustassa entisen kaupan kohdalla tien ylitys vaarallista puuttuvan suojatien takia. Verlaan tulo Voikkaan suunnasta on Verlan tienhaarasta ollut aikaisemmin 80km/h nopeusrajoitus, joka tulisi muuttaa pienemmäksi. Nopeusrajoitus toteutui vuoden 2015 alussa ja on nyt 60km/h välillä Verlan th – Huiperinojan jälkeen 40km:n alueella asti. Samoin Selänpäästä tullessa on rajoitus 40km/h Myllyniemen risteuksen kohdasta keskustaan.

Palvelut:

Verlan kyläkauppa on lopettanut toimintansa syksyllä 2010. Kylälle olisi erittäin tärkeää, että löytyisi uusi kaupan pitäjä esim. kesäajaksi. Kaupan pito talvelle ei kuitenkaan ole kannattavaa vähäisen asiakasmäärän takia. Kaupan pito tuskin kuitenkaan entisissä tiloissa onnistuisi, koska rakennuksesta puuttuu kunnallistekniikka ja se ei muutenkaan vastaa nykyisiä hygieniamääräyksiä siinä kunnossa, missä se nyt on. Mm. juokseva vesi puuttuu. Muutakaan kaupalle soveltuvaa paikkaa ei kylän keskustassa ole tarjolla.

Vuoden 2015 keväällä avattiin Verlan Hovi .niminen ravintola entisen Kievarin paikalle ja se oli kesäkautena auki joka päivä ja muuna aikana viikonloppuisin. Ilmeisesti myös tulevana kesäkautena on tarkoitus pitää auki joka päivä. Museokauden aikana matkailijoita ja kyläläisiä palvelee Makasiinikahvila <http://www.verla.fi/fi/palvelut/kahvila>, josta on saanut kahvin lisäksi myös lounasta. Verlan seurataloa voi vuokrata myös yksityistilaisuuksiin osoitteesta www.verlanmokit.fi.

Verlan tehdasmuseo <http://www.verla.fi/fi/etusivu> ja ruukkikylän yrittäjät <http://www.verla.fi/fi/palvelut/ruukkikylänpuodit> ovat jatkaneet toimintaansa Ruukkikyläyhdistystoiminta on ollut kituliasta ja on ollut puhetta sen yhdistymisestä tai yhteistyöstä kyläyhdistyksen kanssa. Yhteistoimintaa onkin ollut mm. laskiaistapahtuman muodossa. Yhdistykset ja yritykset ovat myös jatkaneet yhteistyötä mm. Verlapäivän ja aikaisemmin Verlan Aika tapahtumien aikana. Verlan seudulla toimii myös muita yrityksiä mm. Lampila Golf <http://www.lampilagolf.fi>, Viiniverla Oy <http://www.viiniverla.fi> sekä Verlan Saha ja Koivuteos Oy, rakennusurakointi Risto Lehtinen, joiden toiminta virkistää seutua ja kesäasukkaillekin löytyy palveluja omalta kylältä.

Uuden Kouvolan kunnan tulee taata kunnallisten palvelujen saanti myös Verlan seudulla. Kun useat palvelut ovat kilometrien päässä , tarvitaan myös kuljetuksia ja/tai julkisia liikenneyhteyksiä niiden äärelle. Vuodesta 2010 lähtien Verlaan ja Verlasta onkin kulkenut kesäisin bussivuoro joka arkipäivä. Aikaisemmin kouluvuoden aikana kyläläiset ovat voineet käyttää säännöllisiä kouluvuoroja, **mutta talvella 2015-16 ei koululaisia ole ollut**, eikä myöskään kuluvana talvena, joten kouluvuorot on ajettu taksikyytinä. Talvisaikana ajaa kuitenkin linja-autovuoro kerran viikossa Verlan kautta. Lisäksi kerran viikossa, torstaisin, on mahdollista tilata ns. kutsutaksi, jotta voi etukäteen kyydin tilaten käydä hoitamassa Jaalan kirkolla kauppa-, apteekki-, ja terveystakeskusasiat.

Hyötisjätteiden kierrätyspiste on Verlan Sahan tienhaarassa. Jaalan kirkolla noin kilometrin Mäntyharjun suuntaan sijaitsee jäteasema, jonka aukioloajat saa tarkistettua netistä.

Matkailu:

Maaailmanperintökohde Verla <http://www.verla.fi> johtajaksi on 2012 nimitetty Ville Majuri. Toisena vakituksena työntekijänä toimii Jaana Rannanpää. Kesällä 2013 museo avasi nk. Lipun torpassa työläiskotinäyttelyn ja kesästä 2015 tehdasrakennus ja -alue voidaan kiertää opastettua reittiä myöten myös silloin, kun sisälle ei pääse. Verlan seudun kyläyhdistys julkaisi kirjaseen ”Elämää ja asumista Verlassa” 2012 ja vuonna 2015 uuden kirjan ”Toimintaa ja elinkeinoja Verlassa”.

Verlan kyläläisten toive vähintään puhe- ja läsnäolo-oikeudesta Verlan maailmanperintökohteen hoitokunnassa ei ole toteutunut. Yhteistyötä on toistaiseksi laajennettu niin, että lähinnä seuratalon asioita hoitavaa talotoimikuntaa on laajennettu kyläyhdistyksen ja Verlan Kirin edustuksella. Talotoimikunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa tarpeen vaatiessa.

Verlan mökit <http://www.verla.fi/fi/palvelut/majoitusverlanmokit> vuokraus on siirtynyt verkkoon vuoden 2014 aikana ja toimii nykyisin osoitteessa www.verlanmokit.fi, vuokrauksesta huolehtii Tervarumpu. Lomamökkien vuokraustoiminta on Verlan seudulle tärkeää ja sen toivotaan jatkuvan monipuolisesti sekä kehittyvän enemmän ympärivuotiseen suuntaan.

Talvikauden tapahtumana on kokeiltu Verlan laskiaista eri tahojen yhteistyönä helmikuussa 2010. Vuonna 2012 kyläyhdistys ja Werlan Kiri järjestivät Talviriehan. Laskiaisrieha on järjestetty vuosittain kyläyhdistyksen toimesta paikan vaihdellessa seuratalolla tai museoalueella, lumettomana talvena järjestettiin kävelylenkki ja sen päätteeksi rokkatarjoilu seuratalolla. Verlan seudun kyläyhdistys on järjestänyt joulumyyjäisiä, joiden laajentamisesta muiden toimijoiden kanssa on ollut puhetta, enemmän joulumarkkinatapahtuman suuntaan. Selänpään kyläyhdistyksen kanssa on yhteistyössä järjestetty kylmän veden sauna vuodesta 2009, talvella 2015-16 sitä ei kuitenkaan järjestetty resurssipulan takia, eikä myöskään kuluvana talvena.

Kouvolan kaupunki on järjestänyt vuosina 2009-2013 aina elokuun alussa kaksipäiväisen Verlan aika -keskiaikatapahtuman. Tapahtuma on tuonut kylälle runsaasti vierailijoita ja myös tuloja sekä yrityksille että yhdistyksille, mutta on ollut melkoinen voimainponnistus. Vuonna 2014 tapahtuma järjestettiin Kouvolassa Kasarminmäellä nimellä ”Kouvola LaArctoplis”, mutta tapahtuma palasi jälleen 2015 Verlaan ja myös vuonna 2016 on suunnitelmissa järjestää tapahtuma Verlassa. Vuoden 2016 tapahtuma jäi kuitenkin viimeiseksi ja uudelle suuremmalle tapahtumalle olisi tilausta.

Kalliomaalausten saavutettavuus on parantunut. Verlan tehdasmuseo on rakentanut katselupaikalle hyvät kaiteet, jotta sitä voidaan turvallisesti käyttää ja yhteinen kulttuuriperintö on kaikkien nautittavissa.

Verlan seudun kyläyhdistys ry:n Verlan seudun opas päivitettiin ja siitä otettiin uusi painos 2014. Opas on luettavissa osoitteessa www.verlanseutu.fi. Verlan seudun kyläyhdistyksen alueen nähtävyyksille on saatu tienviittoja ja seutu osallistuu Kyläkulttuurikarttahankkeeseen. Päivityksiä tehdään tarpeen vaatiessa.

Ulkoilu ja liikunta

Verlan seudun kyläyhdistys ry, Werlan Kiri ry ja Jaalan Jaloiset ovat kunnostaneet ulkoilurannan Koulunlahdelle Levonkallion juurelle ja Verlan seudun kyläyhdistys on lunastanut alueen tontin kunnalta omakseen 2008. Ranta on ristitty Levonrannaksi ja se toimii epävirallisena uimarantana, melontasatamana ja kyläläisten venerantana. Rannassa on grillikatos ja sinne on valmistunut kesällä 2012 huoltorakennus, jossa on puuliiteri, kompostikäymälä sekä varastotila. Syksyllä 2015 valmistui uusi grillikatos ym. tolaksi ”monitoimikoju”. Lisäksi rantaa on siivottu ja karsittu ja sinne on hankittu teltoa ym. tarvikkeita. Kyläyhdistys järjestää rannassa erilaisia tilaisuuksia ja se on myös kyläläisten käytettävissä. Paikan huono puoli on ahtaus ja parkkitilan puuttuminen. Tienvarren pysäköinti haittaa muutenkin kapean Nisuksen tien liikennettä. Kesällä 2016 Levonrantaa hommattiin uusi laituri.

Verlasta puuttuu varsinainen uimaranta, mutta Selänpään kyläyhdistys on kunnostanut Torpanlahdelle uimarannan, jota kyläläiset voivat käyttää. Paikka on osittain pusikoitunut ja kaipaisi kunnostusta.

Jaalan Jaloiset on kunnostanut kesällä 2012 kaksi levähdyspaikkaa melojille Verlan yläpuoliseen vesistöön Suolajärven Nuumaniemeen ja Niskajärven Mutiansaareen <http://suomenlatu.org/jaalanjaloiset/?sivu=p>. Levähdyspaikoilla on grilli, pöytä, puukatos, laituri ja kompostikäymälä.

Melontareittejä tulee edelleen kehittää ja vanhaa reitistöä tehdä tunnetuksi tekemällä reittikarttoja, merkitsemällä rantautumispaikat ja kunnostamalla koskien ohituspolut (mm. reitti Lintukymi-Verla-Suolajärvi-Jukajärvi-Jaalan mylly-Lintukymi) Verlan keskustassa olisi käyttöä kanootinkuljetuskärrylle, jolle tarvitaan säilytyspaikka. Esim. Verlan Hovi keskustassa voisi ottaa huolehtiakseen sellaisen hankkimisesta. Aikaisempina vuosina Kouvolan kaupunki on järjestänyt uimahallikuljetuksia kerran viikossa, mutta ne ovat loppuneet kokonaan.

Kokkokallion lenkki on raivattu luontopolkua varten. Reitti maantieltä hiidenkirnulle on merkitty. Viime kesänä avattiin luontopolku ja sinne on valmistunut uudet opasteet sekä

suomen- että englanninkielellä, jotka on tarkoitus laittaa paikoilleen tulevana kesänä. Pajulahdenniemeen on rakennettu portaat ja Pyörylän maitokoppi on kunnostettu. Maitokoppi toimii itsepalvelukirjastona, näyttelytilana sekä 2011 siellä pidettiin myös toria. Vuosittain vaihtuvat näyttelyt ovat olleet Pyörylää ja sen historiaa esittäviä, mm. Pyörylän koulu 100-v ja Siltojen Pyörylä. Maanomistaja on rakentanut omalla kustannuksellaan maalleen laavun Nuottakalliolle, joka on kyläläisten vapaassa käytössä patikoinnin levähdyspaikkana. Aikaisempina vuosina järjestetyt kyläkävelyt ovat myös olleet suosittuja, niitä on järjestetty Nisuksessa, Verlassa Pyörylässä ja Pahasaaressa.

Repovedeltä on merkitty patikkareitti Verlaan. Reittiä tulisi kehittää eteenpäin ”polkumaisemmaksi”, jolloin siitä tulee kutsuvampi. Kouvola Innovation valmisteli vuonna 2013 maastopyöräilyyn ja kävelyyn sopivaa reittiä, mutta hankkeesta ei ole tullut Verlaan lisätietoa. Veneily-yhteys Repovedeltä Verlaan avaisi myös uusia mahdollisuuksia. Kanootteja vuokraa ja mm. ohjattuja melontaretkiä seudulla järjestää Repojotos <http://www.repojotos.fi/index.htm>.

Pyörylänmäelle on raivattu polku ja lisää ulkoilureittejä etsitään. Sopiva reitti kulkisi Levonrannasta Jaalan myllylle. Reitistä voisi olla liityntäpolkuja Verlan keskustaan, Sonnanjärvelle, Nisukseen, Pyörylään ja Pahasaareen. Talvisin reitti toimisi latupohjana. Retkireiteistä ja latupohjista tarvitaan sopimukset maanomistajien kanssa. Reittien ylläpidosta, kuten merkintöjen huollosta ja pienraivauksesta sekä latujen teosta tulee tehdä selkeät sopimukset ja vastuunjako. Talvisin Pyörylään on tehty hiihtolatu, jonka keskuspaikkana toimii maitokoppi. Latu alkaa Junttin sillan luota ja sitä on jatkettu aina Verlaan asti, mikäli mahdollista. Parina viime talvena se ei ole ollut mahdollista, koska jäällä Puolakan sillan ja Verlan välillä on ollut vettä. Tänä talvena on jatkettu Junttin sillalta Lammin suuntaan noin kolmen kilometrin lenkki. Latupohjia olisi mahdollista tehdä lisää talkoilla ja niihin voisi anoa avustusta.

Tienvarsia ovat rumentaneet avohakkuut. Voisiko niille kehittää vaihtoehdon. Aluskasvillisuuden kasvaessa maisema on pikkuhiljaa hoitanut itse itseään.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Alueen toimijoiden yhteistyötä ja keskinäistä tiedonkulkua tulee kehittää edelleen esimerkiksi laajentamalla talotoimikunnan asialistaa. Toimikunta voisi palvella yhteistyöelimenä niin seuratalon, yhteisten tapahtumien kuin muidenkin Verlaa koskevien asioiden kohdalla kylän yhdistysten, kyläläisten ja UPM Verlan tehdasmuseon välillä.

Toistaiseksi talotoimikunta on toiminut vain seurataloa koskevissa asioissa ja siinä on kyläyhdistyksellä ja Verlan Kirillä edustajat.

Seuratalon kunnostamishanke saatiin päätökseen 2011 lopussa. Seuratalon toiminta on tärkeää kylän yhdistystoiminnalle ja virkistystoiminnalle. Kylän yhdistyksillä on pitkäaikainen käyttösopimus talosta Verlan tehdasmuseon kanssa. Kyläkonttoorista

Werlan kyläkaupan yläkerrassa luovuttiin vuoden 2012 alussa, mutta seuratalon yläkertaa on tarkoitus kehittää vielä paremmin yhdistystoimintaan sopivaksi. Siihen on saatu avustusta Jaalan kotiseutusäätiöltä ja remontti alkaa keväällä. Entisen kyläkaupan alakertaa on vuokrattu edelleen ja siinä on toiminut kesäisin kirppis ja ky:n tuotteiden kuten kirjojen myyntiä toriaikaan ja muissa tapahtumissa sekä joinakin kesinä myös kirppisviikolla heinäkuussa.

Seuratalolla on kokonaisuudessaan ollut moninaista toimintaa: tarjolla on ollut liikuntaa, perinnepiiri, kursseja, konsertti- ja teatterivierailuja sekä elokuvia ja muita tapahtumia, jotka ovat hyvin tervetulleita. Kerran kesässä on ollut tanssit ja viime vuonna 2015 kansanlaulukirkko, joka oli Jaalan kesävieraitten kirkkopyhä. Kahtena talvena on ollut kansalaisopiston joogaajat kerran viikossa ja juttutupa kerran kuukaudessa. Lavisjumbppaa on myös ollut pariin otteeseen. Myös kylän kinkerit on järjestetty seuratalolla. Kylän yhteiset pikkujoulut ovat myös jo vuosikymmeniä olleet joulukuun 5. päivä seuratalolla. Ulkopuoliset tahot ovat voineet vuokrata seurataloa juhliin ym. Vuokrauksesta huolehtii Tervarumpu osoitteessa www.verlanmokit.fi. Kaikkien talon käyttäjien on noudatettava talon käyttösääntöjä. Kyläyhdistys on hankkinut kotiseutusäätiön avustuksella seuratalolla valokuituliittymän sekä AV-laitteita.

Verlan kesätori toimi kesinä 2011-2013 entisen kyläkaupan tiloissa, mutta on sen jälkeen kesästä 2014 lähtien ollut raamisahan ja entisen sahatavaravaraston piha-alueella ja kahvio entisessä ns. "listakopissa". Raamirihin tanssilattia on purettu ja raamisaha palautettu museokäyttöön, siellä toimii uittinäyttely. Toriaika on kuten ennenkin kaksi tuntia aina lauantaisin kesäaikaan. Kolmena kesänä on lisäksi toiminut kyläkaupan tiloissa kirpputori, jossa kyläläisten on ollut mahdollista tuoda itse tai kyläyhdistykselle myyntiin tavaraa ja lisäksi siellä on myyty ky:n kirjoja, t-paitoja ja kortteja. Toripaikan sijainnista on ollut puhetta myös seuratalolla, mutta koska se sijaitsee noin puolen kilometrin päästä keskustasta on sen katsottu olevan liian kaukana. Nykyisellä paikalla on mahdollista saada sähköä kahvion tarpeisiin ja torille on yhteisesti UPM:n kanssa hankittu maisemaan sopivat koottavat toripöydät, joissa on pieni katos.

Kylällä järjestetään lukuisia tapahtumia vuoden aikana. Suurimmat tapahtumat sijoittuvat kesäaikaan, jolloin kylä on vilkkaimmillaan ja ne ovat yleensä avoimia myös nk. suurelle yleisölle (esim. Verla laulaa ja soi, Verlapäivä, Verlan aika) mutta myös seudun kyläläisten ja vapaa-ajan asukkaiden omia tapahtumia (esim. juttutupa, makkaranpaistoa, lettukestejä, retkiä ym.) tarvitaan. Tapahtumien järjestämisessä kannattaa huomioida myös muut alueen kylät kuin Verla. Verlan seudun alueeseen kuuluvat Nisus, Pyörylä, Pahasaari ja Lamminsilta Verlan lisäksi.

Verlan kummikylän Suomenlinnan <http://suomenlinna.fi> kanssa on viritetty yhteyksiä muutaman vuoden välein. Viimeisin tapaaminen Verlassa on Linnoituksen laulajien konsertti seuratalolla syksyllä 2011. Keväällä 2008 suomenlinalaiset olivat vierailulla Verlassa ja verlalaiset vastavuoroisesti Suomenlinnassa syksyllä 2009 ja syksyllä 2015

vierailimme Väkevä Viapori –tapahtumassa. Viime syksynä retki suuntautui Kotkaan, johon tutustuttiin maalla ja merellä.

Keväällä 2012 Verlan seudun kyläyhdistys teki matkan Italian Verlaan, joka sijaitsee Giovon kunnassa <http://www.kommune.giovo.tn.it>. Italian verlalaiset ovat myöskin kahteen otteeseen vierailleet Verlassa. Kesällä 2014 vierailtiin Saksassa Braunschweigin lähellä sijaitsevassa Kaiserpfalz Werlan <http://www.kaiserpfalz-werla.de> linnoituksen arkeologisilla kaivauksilla sekä läheisessä Verlaburgdorfin kylässä. Keväällä 2016 toteutetaan matka Krakovaan ja Zakopaneen toukokuussa ja maaliskuussa kylpylämatka Viroon Pärnuun.

Tiedottaminen:

Kaikilta seudun toimijoilta ja taustavaikuttajilta (mm. kunta, yhdistykset, yrittäjät, Verlan maailmanperintökohde, Museovirasto ym.) toivotaan aktiivista tiedottamista.

Seudulla luettavia lehtiä ovat mm. Kouvolan Sanomat, Kotiseutulehti Jaalalainen, Valkealan Sanomat, Iitinseutu, PK-lehti ja Vartti. Kymenlaakson radio kertoo myös alueen asioista. Kerran vuodessa ilmestyvästä Jaala tänään –lehdestä löytyvät Jaalan palvelut ja muut tärkeät tiedot. Tapahtumia voi seurata myös muutaman kerran vuodessa ilmestyvä Kouvolan kaupungin tiedotuslehdestä.

Seudulla on lukuisia ilmoitustauluja: Nisuksessa 2 kpl, Talasniementiellä, Verlassa. Pyörylässä, Verlan-Pyörylän th:ssa, Jaalan myllyllä, Pahasaarella, Palojärvellä. Lamminsillalla, Jukajärven th:ssa ja Maijanaron th:ssa.

Verlan seudun sähköpostilistalla voivat ilmoittaa tapahtumistaan yhdistysten lisäksi myös yrittäjät ja toimijat. Listalle voi liittyä lähettämällä postia osoitteeseen [www.verlanseudunkylayhdistys-owner\(at\)yahoo.com](mailto:www.verlanseudunkylayhdistys-owner(at)yahoo.com). Listan jäsenyys ei edellytä minkään yhdistyksen tms. jäsenyyttä.

Verlan kylän internetsivut (avattu 2013) löytyvät osoitteesta <http://www.verlanseutu.fi>. Myös vanhat sivut <http://www.valkealankylat.fi/Verla.php> ovat olemassa, mutta niitä ei enää kehitetä. Verlan maailmanperintökohteella ja lukuisilla yrittäjillä on omat verkkosivunsa. Tapahtumatiedotusta löytyy myös Kouvolan kaupungin sivuilta, Pohjois-Kymen Kasvun tiedotteista, Valkealan kylien sivuilta sekä Jaalan infosivuilta.

3. Kylän kehittämistavoitteet ja toimenpiteet 2016

Kylän kehittämistavoitteet	Toimenpiteet
1. Väestö ja asuminen	1. Väestö ja asuminen
- asukkaiden viihtyvyys ja seudun	- mukavat tapahtumat, naapurisopu,

<p>houkuttelevuuden esiin tuominen</p>	<p>hyvä tiedottaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tavoitteena läsnäolo ja puheoikeus maailmanperintökohteen hoitokunnassa tai ainakin talotoimikunnan kehittäminen ja laajentaminen kylän toimijoiden yhteistyöelimenä. - osallistuminen ja kuulluksi tuleminen tehokkaan tiedottamisen ja eri tahojen kuten kylien neuvottelukunnan kautta - tonttiasiamies
<p>2 . Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelujen saaminen takaisin kylään - kunnan palvelujen säilyminen ja asiointi oman kylän ulkopuolella: julkisen liikenteen ja asiointiliikenteen säilyminen - asiointilaiturin ylläpito - - veneenskupaikan rakentaminen - Verlan lomakylän ja maailmanperintökohteen monipuolinen toiminta - kesätorin säilyminen 	<p>2. Elinkeinot ja palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - toiminnan tukeminen, uusien yrittäjien etsiminen - asian ajaminen kunnassa - talkootyö, avustukset kaupungilta - veneenskupaikan rakentamiseen yhteistyötahoja esim. kalastuskunnista ym. kustannusten jakaminen, ylläpito - yhteys UPM Oyj:in, maailmanperintötoiminnan tukeminen ja yhteistyö - mahdollinen uuden paikan etsintä, talkootyö
<p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikenneturvallisuuden kehittäminen 	<p>3. Yhdyskuntatekniikka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlan tieympäristön kohentaminen, tarveselvitys ja kaavamuuotos - kevyen liikenteen huomioiminen,

<ul style="list-style-type: none"> - katuvalaistusta lisää sekä vesihuollon (esim.) vesipiste kehittäminen ja matonpesupaikan tarve 	<p>esim. seuratalon ja pysäköintialueen välinen kevyen liikenteen väylän jatko sisäänkäynnille asti</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteydet kuntaan ja tehdasmuseoon -Matonpesupaikka ja vesipisteen rakentaminen kaupungin tuella kariutunut. Etsittävä muu mahdollinen avustusta myöntävä kohde, esim. kotiseutusäätiö tai JEV-säätiö
<p>4. Ympäristö ja ulkoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - kylämaiseman kehittäminen - avohakkuut teiden varsilla rumentavat maisemia - ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien kehittäminen 	<p>4. Ympäristö ja ulkoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlassa tieympäristön kohentaminen ratkaisee toivottavasti esim. pysäköintialueen ”rumuusongelman”. Yhteys tehdasmuseolle. - taidepolut, Verla, Pyörylä, Nisus - yhteys metsänhoitoyhdistykseen, ongelma melkein poistunut itsestään aluskasvillisuuden uusiutuessa - sopimukset maanomistajien kanssa, ylläpitosopimukset, yhteydet kuntaa, Jaalan Jaloisiin, Kouvola Innovationiin, Repojotokseen - kyläkävelyt lähes joka kylällä tehty, aloitetaan uudelleen - Roppulähteen reitti Lammilla - hiihtolatu, patikkareitti Jaalan mylly-Verla-Pyörylä - Pyörylän polku, perinnepolku, kunnossapito.

<ul style="list-style-type: none"> - veneilyreitti Repovedeltä Verlaan - yhteistyö Salmela- Vuohijärven luonto- ja kulttuurikeskus – Verla välillä 	<ul style="list-style-type: none"> - Verlan luontopolku - yhteistyö asian ajamisessa - yhteydenpito kaikkien osapuolien välillä
<p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedottamisen kehittäminen ja yhteistyön lisääminen eri tahojen välillä - <p>- yhteenkuuluvuuden tunteen</p>	<p>5. Yhdistys- ja yhteistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteiset tapaamiset Verlan seudun eri toimijoiden välillä - sähköpostin ja internetin tehokas hyödyntäminen - ilmoitustaulujen huolto kaikissa kylissä - Jaala tänään ja paikallislehtien hyödyntäminen - verkkosivujen www.verlanseutu.fi ylläpito ja kehittäminen - Verlan seudun oppaan uusi painos saatavilla ja myöhemmin mahdollinen päivittäminen - Toinen kyläkirja Toimintaa ja elinkeinoja Verlassa valmistunut 2015. - Mahdollinen uuden kyläkirjan julkaiseminen - Verlan seudun kyläyhdistyksen toiminnasta tehdään filmi, jonka kuvaa Jokke Seppälä. Filmiä on tarkoitus käyttää alueen ja ky:n toiminnan tunnetuksi tekemiseksi. Filmin tekoon haetaan avustusta.

<p>säilyttäminen ja lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - kokoontumispaikat 	<ul style="list-style-type: none"> - vakinaisten ja kesäasukkaiden tapaamiset ja kylän omat tapahtumat kaikille avoimien tapahtumien rinnalla - seuratalon toiminnan kehittäminen yhdessä rakennuksen omistajan kanssa: av-välineisiin saatu apurahaa ja hankittu mm. videotykki ja äänentoistolaitteita. Kotiseutuyhdistys avustanut kyläkuituosuuden hankkimisessa - yhteys kansalaisopistoon ja muihin toimijoihin - Levonrannan ylläpito - muiden mahdollisten tapahtumapaikkojen hyödyntäminen esim. Pyörylän maitokopin ylläpito - kesätorille tapahtumia lisää, soittajia, taikatemppuja ym. -
--	--

4. Yhteystiedot:

Kyläsuunnitelmaan liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä Verlan seudun kyläyhdistyksen hallitukseen. Kulloistenkin toimijoiden yhteystiedot löytyvät esim. kylän ilmoitustauluilta ja Jaala tänään –lehdestä. Kotisivuilla on myös yhteydenottolomake. Sähköpostitse voit ottaa yhteyttä lähettämällä postia osoitteeseen [verlanseudunkylayhdistys-owner\(at\)yahoogroups.com](mailto:verlanseudunkylayhdistys-owner@yahoo.com) tai hallituksen jäseniin henkilökohtaisesti.

Hallituksen puheenjohtaja 2016 Arja Torikka sposti:

[arja.torikka\(at\)gmail.com](mailto:arja.torikka@gmail.com), sihteeri Marja Huimala

sposti:[marja.huimala\(at\)pp.inet.fi](mailto:marja.huimala@pp.inet.fi). Muut hallituksen jäsenet: vpj Matti Hälikkä, varainhoitaja Kristiina Kähkönen, Eeva Viia, Arja Sorvali, Liisa Kronholm, Kari Mäkinen, Tauno Hellsten, Ismo Puolakka ja Matti Koljonen.

